

1880 թ. Ռամպոլլոն նշանակուեց աւագ քարտուղար արտակարգ կարեւոր դործերի միաբանութեան, 1882 թ. եղաւ արքեպիսկոպոս, և Մադրիդումն նուիրակ պապի, իսկ 1887-ին էլ կարդինալ:

Ռամպոլլան Լևոն XIII պապի մօտ կարդինալ եղած ժամանակ միշտ պնդում էր, որ Վատիկանը պէտք է ընդունէ հասարակապետութիւնը Ֆրանսիայում և յարմարեցնել իւր գործունէութիւնը Ֆրանսիայում այդ երկրի նոր բեժիմին: Դորանով Ռամպոլլան Ֆրանսիայում ձեռք բերեց մեծ ժողովրդականութիւն: Երբ Պիոս X պապի անհաշտ քաղաքականութիւնը առաջ բերաւ բաժանումն Ֆրանսիայի և Վատիկանի մէջ, Ռամպոլլան մեղադրում էր պապին և նորա մերձաւոր խորհրդական Մերրի-դէ-Վալին և աւտում էր, եթէ իշխանութեան մօտ ինքն իրնէր, այդ դէպքում Ֆրանսիայից բաժանումն չէր լինիլ:

Ռամպոլլան միշտ յայտնի էր իբրեւ եռապետական դաշնակցութեան հակառակորդ և կողմնակից էր բարեկամական մերձեցման Ռուսաստանի և Ֆրանսիայի հետ: Լևոն XIII պապի մահից յետոյ Ռամպոլլան համարուում էր ամենահաւանական թեկնածուն պապական աթոռի, բայց երբ պապի ընտրութեան ժողովում կարդինալներէից մէկը Ֆրանց Յովսէփ կայսեր կողմից Ռամպոլլայի ընտրութեան ընդդէմ բողոքով դուրս եկաւ, նորա ընտրութեան խնդիրը ջուրն ընկաւ:

Վերջին ժամանակներում Պիոս X-ի հիւանդութեան պատճառով մամուլի մէջ մի քանի թեկնածու կարդինալների անուններ էին տալիս, որոնք ունէին ամենահաւանական շանսերը պապական աթոռին արժանանալու համար, այդ ամենահաւանական թեկնածուներից մէկն էլ համարւում էր Ռամպոլլան, թէ և միաժամանակ հարց էր առաջ գալիս, թէ արդեօք այս անգամ ևս Ֆրանց Յովսէփը կըղնի իւր մերժումն (veto):

Պիոս X-ի ընտրութիւնից յետոյ Ռամպոլլան՝ անակնկալի հանդիպելով Ֆրանց Յովսէփ կայսեր կողմից և զգալով իւր առանձնացած դրութիւնը Վատիկանում, հեռացաւ դործերից:

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ

Աւետարանական-Լուսեւական ընդհանուր համագումարը Անգեալ տարուայ 8—11 սեպտեմբերի Նիւրնբերգ քաղաքում եղել է աւետարանական-լուսեւական XIV համագումարը, կազմուած Եւրոպայի և Ամերիկայի զանազան ներկայացուցիչներից: Համագումարի զլխաւոր նպատակն է եղել՝ որ արծարծեն այն միտքը՝ թէ պէտք է

հաւատարիմ մեզ չուտերականութեան հին աւանդներին: Համագումարում յայտնի ճառախօսներ խօսել են դանազան հարցերի մասին, Բարոն Պելման խօսել է «Անհրաժեշտ է աշխարհականներին աւելի շատ ծառայութիւն եկեղեցւում», ընտրանի վրայ, ապացուցանելով՝ որ աշխարհականներն ոչ պակաս հոգևորականներէ կոչուած են ծառայելու եկեղեցւում: Միւս ճառախօսներն առաջարկում են քաղաքներում բարեկաւել եկեղեցական համայնքի կազմակերպութիւնը, և բարձրագոյն գալուցներում փոփոխել կրօնի գաստուութեան ձևը: Համագումարը Լուտերի յիշատակին կապմել է ժողովրդական երկկոյթ, և ստացում արդիւնքը յատկացրել են առանձին ֆօնդի յանուն Լուտերի, ի նկատի առնելով որ մօտենում է գերմանական բեֆորմացիայի 400 ամեակը (1917 թ.), և այդ ֆօնդն էլ կոչել են «Lutherdank»:

Անգլիական եկեղեցի

Անգլիական համագումարը Սաութհեմպտօնում, Սոփորական անգլիական համագումարը անցեալ 1913 թ. կայացաւ Սաութհեմպտօնում սեպտեմբերի 30-ից մինչև նոյեմբերի 3-ը: Մասնակցողների թիւն էր 2470 հոգի: Համագումարի առաջին օրն անգլիական երեք եկեղեցիներում քարոզ են խօսել, ա) Քէնտորբի արքեպիսկոպոսը, բ) Լոնդոնի, և գ) Ճարրօուսի եպիսկոպոսները: Քենտորբի արքեպիսկոպոսը խօսել է հետեւեալ ընտրանն ունենալով, «Եւ լսիցեմ զձէնք, զի հաստատուն կայցէք ի մի հոգի և միով շնչով նահատակիցիք ի հաւատս աւետարանին»: Փիլիպ, Ա.—27, Բարդի միտքն այն էր՝ որ առհասարակ քրիստոնեաներն իրենց աշխարհային աշխատանքներն պէտք է կատարեն այն գիտակցութեամբ, որ դորանով նորա ծառայում են քրիստոնէական հասարակութեան և միաժամանակ կատարում են եկեղեցական աշխատանքը: Եթէ այժմ շատերը չունեն այդ գիտակցութիւնը, դորանում յանցաւոր է հոգևորականութիւնը, որ նրանց սովորեցնում է նայել եկեղեցական աշխատանքի վրայ՝ իբրև մի բոլորովին կողմակի բան:

Լոնդոնի եպիսկոպոսն՝ թէև առհասարակ զործնական մարդ է, այս անգամ ընտրել էր դաւանաբանական խնդիր — կոչումն սրբոց, որպիսիք նորան առիթ է տուել իւր կատարած ճանապարհորդութիւնը Ռուսաստանում, երբ նա ուսաց հոգևորականների հետ Վրոյնլիս, նկատել է վերջիններիս զարմանքը անգլիական եկեղեցւոյ նկատմամբ ամենից շատ այն մասին, որ անգլիական եկեղեցւում ոչ մի կապ չկայ կենդանի մարդկանց և երկրային ասպարէզը

Թողած ու սրբերի կարգը դասուած մարդկանց մէջ՝ Այս մասին խօսելիս առաջ բերաւ անգլիական եկեղեցու վերոյիշեալ հայեացքին կողմնակիցների և հակառակորդների մտքերը, յայտնեց՝ որ ամենալուրջ դժուարութիւններն են հանդէս դալիս որ և է ձևով բնդունելու սրբոց կոչման (призываніе) հայեացքը, ինչ որ ուսու հոգեորականութիւնն է բնդունում:

Համագումարի նախագահը՝ Թալբոտ եպիսկոպոսը՝ բաց անելով ժողովի իւր ճառի մէջ խօսեց Աստուծոյ արքայութեան մասին: Համագումարի ամբողջ ծրագրի հիմքը կազմել է Աստուծոյ Թագաւորութեան գաղափարը: Այդ Թագաւորութեան կենդրոնում կանգնած է Ինքը Թագաւորը—Քրիստոս, ուստի և ծրագրում առաջին տեղը զբաղւած է եղել բնաբան. «Քրիստոսի կոչումն» և սորա համեմատ այլ բնաբաններ: Կարգադրուել են նաև զանազան զեկուցութիւններ. եկեղեցական օրէնքը ամուսնութեան նկատմամբ, Աստուծոյ արքայութեան գաղափարը կապուած երկնային կեանքի այլ և այլ բարելաւումների հետ, սեռի և ամուսնութեան մասին և այլն: Այս վերջին խնդիրների բանախօսութեանց առթիւ վէճերին մասնակցել են նաև կանայք: Առհասարակ անգլիացի կանանց մէջ շատ պատրաստուած ոյժեր կան, որոնք նշանաւոր ժողովներին և կարեոր խնդիրներին վիճաբանութեանց մասնակցում են և փայլում իրենց մտաւոր պատրաստութեամբ: Դժբախտաբար զեռ մեկանում չարունակում են իրենց արտաքինի արդ ու զարդով զբաղուիլ, ու նուիրել իրենց ժամանակը խնջոյքներին:

Բ. Վ. Ա.

